

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

תוכן

- א. הכניסה לו שני כלים באלף זוז ושבתו ועמדו על שני אלפים אחד נוטלתו בכתובתה ואחד נותנת דמים ונוטלתו מפני שבה בית אבי.....1
- ב. בת ישראל שניסת לכהן ומת והניחה מעוברת לא יאכלו עבדיה ... ילוד מאכיל שאינו ילוד אינו מאכיל ... הניח בנים אלו ואלו אוכלים הניחה מעוברת אלו ואלו אין אוכלים.....2
- ג. יש לו בנים אוכלים משום בנים אין לו בנים אוכלים משום אהים אין לו אהים אוכלים משום משפחה כולה.....3
- ד. הניח בנים והניחה מעוברת עבדי מלוג אוכלים כדרך שהיא אוכלת עבדי צאן ברזל לא יאכלו מפני חלקו של עובר שהעובר פוסל ואינו מאכיל.....4
- ה. יתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהם ב"ד מעמידין להם אפוטרופוס ובורר להם חלק יפה ... הגדילו אין יכולין למחות דא"כ מה כח ב"ד יפה.....5
- ו. נכסים מועטים דבנות ניהו.....5
- ז. יתומין שקדמו ומכרו בנכסים מועטים מה שמכרו מכרו.....6
- ח. העובר והיבם והאירוסין והחרש ובן תשע שנים ויום אחד פוסלין ולא מאכילין.....7
- ט. ספק שהוא בן ט' שנים ויום אחד ספק שאינו ספק הביא ב' שערות וספק שלא הביא 8
- י. נפל הבית עליו ועל בת אחיו ואין ידוע אי זה מת ראשון צרתה חולצת ולא מתייבמת 9

דף סז.

א. הכניסה לו שני כלים באלף זוז ושבתו ועמדו על שני אלפים אחד נוטלתו בכתובתה ואחד נותנת דמים ונוטלתו מפני שבה בית אבי

כבר התבאר לעיל דף סו: שאשה¹ שיוצאת מתחת יד בעלה בין במיתה בין בגירושין, נוטלת כל נכסיה עמה בין נכסי מלוג בין נכסי צאן ברזל, ואם היא אומרת כלי אני נוטלת בשומת כתובתי, והוא אומר דמיה אני נותן, שומעין

¹ שו"ע ונו"כ פח א - ג

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

לה משום שבה בית אביה², שיהיו הכלים שהביאה בנדונייתה קיימים, והוא שיהיו עושין מעין מלאכתן הראשונה, שכשאין עושין מעין מלאכתן הראשונה הרי הם כמי שאינם ולא שייך בהו לומר שבה בית אביה אלא הם כשאר מטלטלין שלו.

ולא עוד³ אלא אפילו הכניסה לו שני כלים או שתי שפחות בתורת נכסי צאן ברזל ושמו אותם כשהכניסתם לו באלף זוז, והתיקרו ועמדו באלפים, נוטלת אחד באלף זוז שלה, שהכניסה לו, והשני אם רצתה לתת דמיו וליטלו, משום שבה בית אביה שומעין לה.

ב. בת ישראל שניסת לכהן ומת והניחה מעוברת לא יאכלו עבדיה ... ילוד מאכיל שאינו ילוד אינו מאכיל ... הניח בנים אלו ואלו אוכלים הניחה מעוברת אלו ואלו אין אוכלים

בת ישראל⁴ המעוברת מכהן לא תאכל בשביל העובר, שנאמר (ויקרא כב פסוק יא) ויליד ביתו הם יאכלו בלחמו ודרשין הם יאכלו את אמם, ומינה משמע דדוקא ילוד מאכיל שאינו ילוד אינו מאכיל. כמו שיבואר להלן במשנה.

לפיכך בת ישראל⁵ שנשאת לכהן ומת, והניחה מעוברת ואין לה ילדים אחרים מהכהן לא יאכלו עבדיה⁶ בתרומה בשביל העובר⁷, שהילוד הוא

² ואפי' למנהג שלנו שאין כותבין שום כלי מ"מ שייך שב"א בכלים שהכניסה לו ויש לדמות לולד שפחה דאין פורטים בכתובה מ"מ שייך שב"א. גם מוכח לדעת הרא"ש והטור דס"ל וולד בהמה וולד שפחה שייך שב"א ובעת הגירושין צריך ליתן לה וכל זמן שהיא תחתיו רשאי למכור ש"מ אף על גב דרשאי להוציא ולמכור מ"מ שייך שב"א לכן אפי' בזה"ז אם עדיין אותן מטלטלין שהכניס בנדוניה הן בעין יכולה לומר את כלי אני לוקח בעת גביות כתובת. ב"ש שם ד

³ שו"ע ונו"כ שם

⁴ רמב"ם הלכות תרומות פרק ה הלכה ב

⁵ רמב"ם שם הלכה ד

⁶ בין עבדי נכסי צאן ברזל בין עבדי מילוג.

⁷ העובר אין לו זכיה וכ"ז שלא נולד שייכים הנכסים לשאר היורשים עד שיוולד, ולכן אינו יכול להאכיל אם שאר היורשים פסולים כגון שירשוהו אחיותיו הנשואות לישראל או שאחיו חללים וכן אינו יכול לפסול אם הוא חלל ושאר היורשים כשרים. דרך אמונה שם כה ל כפי פי' מרן בגליונות שם וכ"פ הב"י ביו"ד סי' של"א וכ"נ שפי' הרדב"ז ור"ד ערמאה ע"ש ודלא ככ"מ כאן שפי' דעת רבנו כדעת הרא"ש:

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

שמאכיל, שאינו ילוד אין לו זכיה, ואינו מאכיל וגם את את אמו אינו מאכיל⁸, וכשם שהיא אינה אוכלת גם עבדיה אין אוכלין.

בת כהן המעוברת מישראל אסורה לאכול מפני העובר, שנאמר (שם פסוק יג) וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ פְּנֵעוֹרֶיהָ, פרט למעוברת. כמבואר להלן במשנה, וכשם שהיא אינה אוכלת אף עבדיה אינם אוכלים⁹.

בת כהן¹⁰ שנשאת לכהן בין מעוברת בין אם אינה מעוברת כיון שהיא אוכלת, גם עבדיה יאכלו. וי"א¹¹ שעבדי מילוג יאכלו, כשם שהיא אוכלת, אך עבדי צאן ברזל לא יאכלו, אם אין לו אחים או יש לו רק אחיות כיון שעובר יש לו זכיה בירושה הבאה מאליה, א"כ הרי שאינו ילוד אינו מאכיל ויש לו חלק בעבדים וחלקו מעכב, ואינם יכולים לאכול מחמתה שהרי אינם שלה.

ג. יש לו בנים אוכלים משום בנים אין לו בנים אוכלים משום אחים אין לו אחים אוכלים משום משפחה כולה

בת ישראל¹² שנשאת לכהן ומת, והניחה מעוברת אם יש ילדים אחרים כשם שהיא אוכלת כך יאכלו העבדים מחמתם. וי"א שהעובר יש לו זכיה בירושת אביו אך מכיון שחלקו אינו מבורר מעכב על העבדים מלאכול משום חלקו¹³ ולפיכך עבדי מילוג אוכלים בתרומה אף אם כל היורשים נקבות, כמו שהיא אוכלת שהרי נשאר זרע מהכהן ואכלים מדין קנין כספה ואינם של העובר. אולם עבדי צאן ברזל מכיון שיש לעובר חלק בהם וחלקו מעכבם מלאכול. אם יש לה בנים זכרים מלבדו אוכלין העבדים בתרומה ואין חוששים לחלקו של עובר שהרי הוא מיעוט שמא ימצא העובר נקבה ואין לו חלק בהן, ואפי' ימצא זכר שמא הוא נפל או טומטום. וא"כ הוי זכרים מיעוט ואין חוששים למיעוט, אבל אם כל היורשים נקבות או שאין לו זרע אחר כלל, ממ"נ הוא

⁸ ואף על גב שרבנו פסק בפ"ח מוכי' ה"ה שהמוכה לעובר אם הוא בנו זכה ה"מ בדעת אחרת מקנה לו ולא בירושה. רדב"ז ומרכבת המשנה וכו' בפ"י הר"א מן ההר ביבמות וברמ"ה ב"ב קמ"ב א' ב' ורשב"א שם ובשטמ"ק שם בשם תוס' הרא"ש

⁹ ועבדי צאן ברזל אם יש יורשים אחרים דינם כזכר שיש אומרים שאוכלים וי"א שאינם אוכלים.

¹⁰ טור יו"ד סי' של"א וע"ש בר"י וכו' בישועות מלכו כאן ואו"ש פ"א מנחלות הי"ג

¹¹ דעת הרא"ש בסוגיא דאף לחכמים דר' יוסי לעובר יש זכיה ומאי דפליגי על ר' יוסי דלא חיי' למיעוטא ולהכי באין לו אחים או יש לו זכרים מאכיל דלא חיי' לחלקו של עובר דשמא נקיבה הוא או טומטום ונפל. וממילא אינו יורש.

¹² רמב"ם שם הלכה ד

¹³ דעת הרא"ש

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

היורש אם אינו נפל, אז לא יאכלו העבדים שעובר יש לו זכיה בירושה הבאה מאליה.

ואם יש לה זרע ממנו¹⁴ שכבר נולד לכו"ע בין עבדי מלוג בין עבדי צאן ברזל יאכלו. ואם הוא חלל פוסלם מתרומה.

אולם אם יש יורשים אחרים המאכילים בתרומה, ו"א¹⁵ שעבדי מלוג אינם אוכלים כיון שהיא אינה אוכלת וזריהם שלה, אך עבדי צאן ברזל כיון שהם של הבעל כמבואר לעיל סו. וממילא לאחר מיתתו זריהם של היורשים האחרים אוכלים בתרומה. ו"א¹⁶ שבין עבדי מלוג ובין עבדי צאן ברזל אינם אוכלים¹⁷.

ד. הניח בנים והניחה מעוברת עבדי מלוג אוכלים כדרך שהיא אוכלת עבדי צאן ברזל לא יאכלו מפני חלקו של עובר שהעובר פוסל ואינו מאכיל

לפי שנתבאר שהילוד אינו מאכיל ו"א¹⁸ שאם היה העובר חלל אינו פוסל העבדים, שהרי אין לו קנין בהם, וכשם שאינו מאכיל כך אינו פוסל אלא אוכלין בגלל אחיו הכשרים עד שיוולד זה החלל ויאסרו העבדים מלאכול. וכן דעת רוב הראשונים¹⁹. ו"א²⁰ שלמרות שאינו מאכיל את העבדים אפי' אם הוא בן כהן, מכל מקום מכיון שעובר יש לו זכיה בירושה כיון שהיא באה מאליה, לכן העובר פוסל את העבדים אם הוא חלל²¹, אף על פי ששאר האחים כשרים.

¹⁴ טור שם

¹⁵ רמב"ם שם כדעת חכמים שהעובר אינו פוסל

¹⁶ כ"ב רבנו בפי"ה"מ ביבמות ס"ז ובגדה נ"ג וכתבו כמה מפרשים שכ"ד רבנו כאן וסמך אסוגיא דגדה מ"ד א' ודלא כשמואל ביבמות ע"י מרכה"מ וישועות מלכו ואו"ש וחי' הגר"ח וע"ש שהאריכו להסביר [וע"י במאירי שהזכיר ג"כ סברא זו לר' יוסי ע"ש וע"י בירו' יבמות פ"ז ה"ג אין העובר פוסל כו.].

¹⁷ ולרא"ש בלא"ה אינם אוכלים משום חלקו של עובר כנוכר.

¹⁸ דעת הרמב"ם שם.

¹⁹ הרי"ף והרמב"ן והרשב"א והריטב"א ופסקי רי"ד והר"א מן ההר והמאירי וההשלמה ביבמות ס"ז וכ"פ העיטור באות זכ"י והרשב"ן בגדה מ"ד א' והרמ"ה בב"ב קמ"ב

²⁰ דעת הראב"ד והמאירי בב"ב קמ"ב הסכים לדעת הראב"ד שהעובר פוסל ואין מאכיל

²¹ כיון שיש גם לו חלק בהן עד שלא חלקו את הנכסים.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

ה. יתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהם ב"ד מעמידין להם אפוטרופוס ובורר להם חלק יפה ... הגדילו אין יכולין למחות דא"כ מה נח ב"ד יפה

מי שהניח²² יתומים מקצתן גדולים ומקצתן קטנים, ורצו הגדולים לחלוק בנכסי אביהם ליטול חלקם בידם לשמרם ולעבדם²³, בית דין מעמידין אפוטרופוס לקטנים וחולקין בשומת בית דין ובוררין לקטנים החלק היפה²⁴, כלומר שיהיו נזהרים שלא יגרע חלקם דלאו בני מחילה נינהו, ויש אומרים שאחר שביררו החלקים היפים והעמידו אפוטרופוס לקטנים מכיון שא"א לצמצם שיהיו שוין ממש צריכין לחלוק בגורל, ואם הגדילו אינם יכולים למחות שהרי על פי בית דין חלקום

הניח בנים גדולים ואשתו מעוברת ובאו הגדולים לחלוק ביניהם ב"ד מעמידים אפוטרופס כנוכר לעובר, ליטול חלקו עד שיוודע אם הוא זכר או נקיבה²⁵.

לפיכך בת ישראל שנשאת להן והניחה מעוברת ומת ויש לה בנים אחרים אפילו אם העובר חלל, ויש לה עבדים בין עבדי מילוג בין עבדי צאן ברזל ב"ד יכולין להעמיד אפוטרופוס ולברור עבור העובר קרקע במקום העבדים, וליתן העבדים לבנים הנמצאים. ובכך לכו"ע אין חלק העובר פוסל²⁶.

במה דברים אמורים שמעמידין אפוטרופוס לחלוק בנכסים שהיו מקצתן גדולים ומקצתן קטנים, שיכולין הגדולים לומר אנו רוצים לעבוד ולשמור חלקנו ואין אנו רוצים שיהיה אפוטרופוס ממונה על חלקנו עד שיגדילו הקטנים, אבל אם היו כולם קטנים אין חולקין להם עד שיגדלו אלא א"כ נראה לבית דין שיש להן תועלת בחלוק

ו. נכסים מועטים דבנות נינהו

²² שו"ע ונו"כ חו"מ רפט א

²³ שאין הגדולים רוצים לטרוח עבור הקטנים ולהיות השבת לאמצע כנוכר שם בריש סימן רפ"ז, אלא יטרוחו וישבחו חלקן לעצמן. סמ"ע שם א

²⁴ ור"ל שיראו שיהיו החלקים שוים לפחות ולא יתנו להקטנים הגרוע, ואף בחלוקת הגורל צריכין האפוטרופוסים [ם] לראות שיהיו החלקים שוים ואח"כ מטילין גורל ביניהן, משום דאי אפשר לצמצם שיהיו שוים ממש. ונראה דכונת הרמב"ם [המובא בציונים אות א'] והמחבר ג"כ היא (כמ"ש) [במ"ש] ובורר להן חלק היפה, דר"ל שיהיה להן ג"כ חלק יפה, לאפוקי שיוודחו מהגדולים לחלק הפחות. סמ"א שם ב

²⁵ אבל לתאומים ל"ח ב"י סס"י זה בשם תשו' רשב"א. חי' רע"א שם

²⁶ דרך אמונה שם לב ופשוט שכיון שאין לעובר חלק בהם א"כ עבדי מלוג אוכלים מחמתה כיון שיש לה זרע אחר ועבדי צאן ברזל אוכלים מחמת האחרים שנטלום לחלקם.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

מי שמת²⁷ והניח בנים ובנות, אם נכסי הירושה מרובים כלומר שיש בהם בכדי שיזונו²⁸ הבנים²⁹ והבנות עד שיבגרו הבנות, ירשו הבנים כל הנכסים וישארו הנכסים בחזקתן והם יפרנסו אחיותיהן עד שיבגרו או עד שיתארסו³⁰. ואין מחייבין הבנים להפריש חלק הבנות עד שיבגרו, וגם אין מחייבין אותם לצמצם במזונות אלא אם ירצו יותירו במזונות. ומכל מקום אם בית דין רואין שמכלין הממוזן ואין משגיחין בישוב העולם, חייבין בית דין להשגיח בתקון הבנות ולהפריש להן חלקן הואיל והן מרובין.

אבל אם אין בנכסים כדי שיזונו אלו ואלו עד שיבגרו הבנות, אז נקראים מועטים ומפרישין מהן חלק הבנות ונותנין הנכסים³¹ ביד ב"ד או אפטרופוס שלהם לצורך הבנות עד שיבגרו, והשאר נותנים לבנים.

ואם אין שם אלא כדי מזון עד שיבגרו הבנות בלבד, נותנים לבנות לזון אותן עד שיבגרו או עד שיתארסו, והבנים ישאלו על הפתחים.

יש אומרים שאפילו בנכסים מרובין אסור להבנים למכור כל נחלתן או רובה, שמא יצטרכו הבנות יותר אם לא לפדיון שבויים וכיוצא בזה, אבל בנכסים מועטים אפילו בכה"ג אסור. אבל אם ישאר לבנות כדי שעבודן מותר³².

ז. יתומין שקדמו ומכרו בנכסים מועטים מה שמכרו מכרו

לעולם יש לבנים תפישת יד בנכסים שהרי הם היורשים מן התורה, לפיכך אם קדמו הבנים ומכרו אפילו בנכסים מועטים, מכרן קיים אפי' אם החזיקו הב"ד הבנות בנכסים³³, ונדהו הבנות אפילו מן המעות שקבלו מן המקח³⁴.

²⁷ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קיב יא

²⁸ כסות ומדור בכלל מזונות ופרנסת נישואין אינם בכלל ודלא כרשב"ם. ח"מ שם כב

²⁹ בס' בית מאיר שנסתפק כי לפ"ד נראה דשיעור זה לא שייך אלא היכא דהבנים נמי קטנים וצריכים לזון משל אביהם אבל אם הם כבר גדולים וסמוכים על שולחן עצמם אין לשער בצורכי הבנים מידי וכן מסתבר דבשלמא אם נמי צריכים יש טעם לשיעור זה כו' והניח בצ"ע פ"ת שם ד

³⁰ דאז אין להם מזונות. ט"ז שם מז

³¹ ח"מ שם כב וב, ש כא

³² ח"מ שם כג

³³ נראה לי טעמו של דבר לפי שמוזנות הבנות ממקרקעי וקרקעות בחזקת היתומים הן כל זמן שלא מכרום הבנות ואין הב"ד מנבין לבנות להקנותן להן אלא להרשותן במכירה למזונות. אבנ"מ שם מהשטומ"ק

³⁴ דלאו הני זוזי שבק אבוהון וזה הוא דעת הרא"ש אבל רב האי חולק כמו שכתוב בטור ובח"מ הביא שני הדעות בס"י ק"ז ולא הכריע וכאן לא הביא רק דעת הרא"ש. ח"מ שם ל

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

ויש אומרים דוקא קודם שהחזיקו הב"ד הבנות בנכסים, אבל אם החזיקו הב"ד הבנות בנכסים, כבר זכו בהן הבנות ואין לאחר מעשה ב"ד כלום.

ח. העובר והיבם והאירוסין והחרש וכן תשע שנים ויום אחד פוסלין ולא מאכילין

העובר³⁵ והיבם והאירוסין פוסלין ולא מאכילין,

כיצד אם היתה בת³⁶ כהן ונתעברה מישראל אסורה לאכול מפני העובר, שנאמר (שם פסוק יג) וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ פְּנֵעוּרִיהָ, פרט למעוברת.

וכן אם נתארסה³⁷ אסורה מדאורייתא שהרי יש לו בה קנין, ונאמר (שם פסוק יב) וּבַת כַּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר הוּא בְּתֵרוּמַת הַקִּדְּשִׁים לֹא תֹאכַל

וכן שומרת יבם³⁸ שזקוקה לישראל אסורה מפני יבמה שנאמר (שם פסוק יג) וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ פְּנֵעוּרִיהָ פרט לשומרת יבם³⁹.

או שנתארסה ושנשאת לחרש ישראלי⁴⁰ נפסלת מתרומה. שהרי קונה בתקנת חכמים שתקנו לו נישואין

נבעלה לאסור לה⁴¹ והוא מבן תשע שנים ויום אחד הואיל וביאתו ביאה נפסלה מן הכהונה, ואסורה מלאכול בתרומה מפני שנעשית זונה או חללה. אבל פחות מכאן אין ביאתו ביאה ואינו פוסל.

אם היתה בת ישראל ונתעברה מכהן אינה אוכלת בתרומה מחמת העובר⁴² שנאמר (ויקרא כב פסוק יא) וַיֵּלֶד בֵּיתוֹ הֵם יֹאכְלוּ בְּלֶחְמוֹ וּדְרִשִּׁינָן הֵם יֹאכְלוּ אֶת אִמָּם, ומינה משמע דדוקא ילוד מאכיל שאינו ילוד אינו מאכיל כמבואר לעיל,

³⁵ רמב"ם שם הלכה א

³⁶ שם ב

³⁷ שם ז

³⁸ שם ה

³⁹ ומ"מ מסתברא שאם אכלה אינה חייבת מיתה ואין עוברת אלא בעשה. מנ"ח מצוה ר"פ אות ב'

⁴⁰ רמב"ם שם ט

⁴¹ שם יא

⁴² שם ב

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

וכן נתארסה לכהן⁴³ על אף שמדאורייתא אוכלת גזרו חכמים שלא תאכל בתרומה שמא תאכיל תרומה. בשונג לאביה ולאחיה שנמצאים אצלה מתוך שאין רגילה עדיין להזהר בתרומה, כמו שיבואר להלן.

וכן שומרת יבם⁴⁴ הזקוקה ליבם כהן לא תאכל שנאמר⁴⁵ (שם פסוק יא) וְכֹהֵן פִּי יִקְנֶה נֶפֶשׁ זוּה עַדִּיין לֹא קִנְיָהּ, וְאִפִּי עֲשֵׂה בֵּה מֵאִמֶּר⁴⁶ וְאִפִּי נִכְנְסָה לַחֹפֶה וְלֹא נִבְעֵלָה⁴⁷ אֵינָה אוֹכֵלֶת עַד שֶׁתִּבְעֵל וְאִפִּי בַת־רַבִּנָּה⁴⁸.

וכן שנשאת לכהן חרש⁴⁹ או נשאת לכהן קטן בן תשע שנים עד שיגדיל שאין קניניהם קניין. אינה אוכלת בתרומה, ואם נבעלה לפסול לה מבן תשע דינה כבת כהן.

אבל אם היתה בת כהן וגם הם היו כהנים כשרים, פשיטא שאוכלת בתרומה.

ט. ספק שהוא בן ט' שנים ויום אחד ספק שאינו ספק הביא ב' שערות וספק שלא הביא

נבעלה לפסול לה ספק⁵⁰ שהוא בן ט' שנים ויום אחד ספק שאינו⁵¹, וכן בת ישראל שנשאת לכהן בן י"ג שנה ויום אחד ספק שהביא שתי שערות ספק

⁴³ שם ז

⁴⁴ שם ה

⁴⁵ שהוא קנין של אחיו ועדיין לא נכנסה לרשותו ומשמע שמה"ת אינה אוכלת. ישועות מלכו ומנ"ח מצוה ר"פ אות ד' ועה"ש אבל בק"ס כתב שגם דעת רבנו שהוא מדרבנן וקרא אסמכתא, אבל רוב הראשונים הסכימו דמדאורייתא אוכלת כמו ארוסה ורק רבנן אסרוה כדי שלא תתחלף בארוסה ויאמרו שארוסה אוכלת עיין בתו' יבמות ס"ז ב' דעת ר"ת ובכתובות נ"ח א' וכ"ד הרמב"ן בכתובות והרשב"א [בשטמ"ק כתובות ובגדרים ע"ג ב' והביא בן בשם רבנו אפרים] והר"ן [בכתובות ובגדרים] והרא"ה והריטב"א ורבנו קרשקש ור"י הלבן בכתובות וכ"נ בתו' רי"ד שם וכ"ה בשטמ"ק בגדרים בשם שיטה ובפי' המיוחס לרש"י שם.

⁴⁶ מאירי יבמות נ"ח ב' וכ"כ רדב"ז ומש"כ בתו' ר"י הלבן בכתובות נ"ח שאם עשה בה מאמר אוכלת הוא למשנה ראשונה ע"ש

⁴⁷ תוספתא כתובות פ"ד ה"ב

⁴⁸ רמב"ן כתובות נז:

⁴⁹ רמב"ם שם ט

⁵⁰ רמב"ם שם יא

⁵¹ ואף על גב דאית לה חזקת כשרות מ"מ כיון דהשתא הוא ודאי בן ט' אף על גב שהי' ספק כשבא עליה אין מעמידין אותה על חזקתה דאיתרע חזקתה כיון דהשתא הוא ודאי בן ט'. דרך אמונה שם פה

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

שלא הביא, כן אם ודאי הביא שתי שערות וספק אם הוא בן י"ג, הרי זו אסורה לאכול בין בתרומה דרבנן בין בתרומה דאורייתא⁵².

אבל בת ישראל שנשא את לכהן ע"י עצמה, ספק הביאה ב' שערות ספק לא הביאה, אוכלת בתרומה דרבנן ולא בתרומה דאורייתא.

י. נפל הבית עליו ועל בת אחיו ואין ידוע אי זה מת ראשון צרתה חולצת ולא מתייבמת

כבר נתבאר לעיל דף ב. שערות שנפלה ליבום, כגון בתו שהיתה נשואה לאחיו, ומת, ונפלה לפניו, פוטרת מן היבום אף את צרתה, אך אם מתה קודם נפילתה ליבום אינה פוטרת את צרתה.

ובספק אם⁵³ אותה שהיא ערוה ליבם מתה בחיי הבעל קודם נפילתה ליבום, או אחר מותו, כגון שאין ידוע אם בת היבם שהיא אשת אחיו מתה לפני או אחרי בעלה, צרתה חולצת ולא מתייבמת.

⁵² אבל אם אכלה אינה לוקה ואפי' בתרומה דרבנן אינו מאכילה ואף על גב דבכל מידי דרבנן מוקמינן ליה אחזקה דבן י"ג בודאי הביא ב' שערות הכא גזרי' תרומה דרבנן אטו דאורייתא. שם פו
⁵³ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קעג ח